



LASTEN, NUORTEN
JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN
KOORDINAATIO



Euroopan unionin
osarahoittama

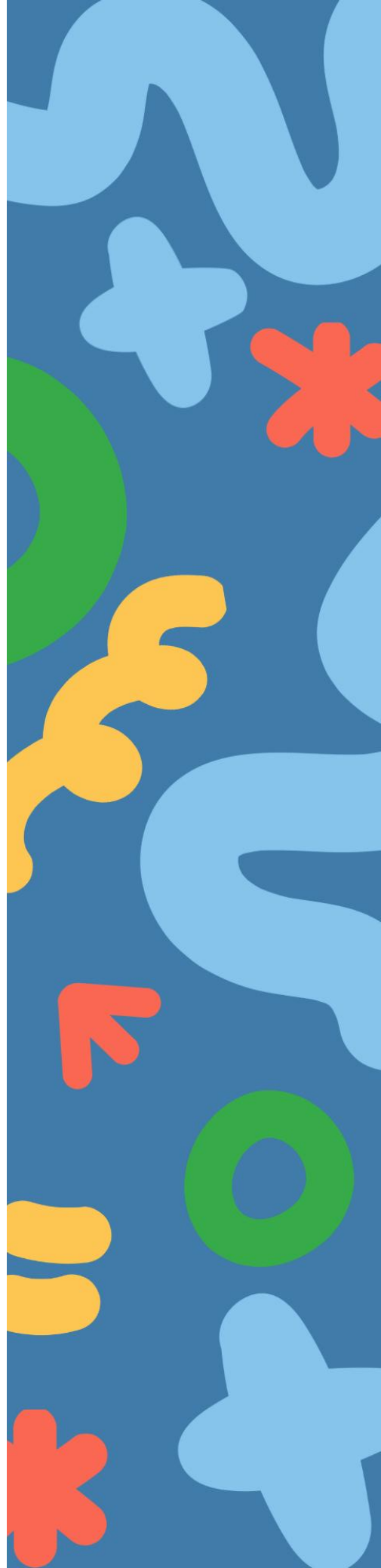
Yleiskuva hankkeista:

Harrastamisen Suomen mallin pilotointi toisella asteella ja taide- ja kulttuurivierailut koulupäivän aikana

Valtakunnallinen Lasten, nuorten
ja perheiden palveluiden
kehittäminen ja hyvinvoinnin
edistäminen kohti yhdenvertaisuutta
(ESR+) –teema

Tilannekuvaraportti 4/2026

Lasten, nuorten ja perheiden
osallisuuden koordinaation
julkaisuja





**Euroopan unionin
osarahoittama**

1. painos, 2026

Kirjoittaja: Minna Larvio, SOS-lapsikylä

Taitto: Liisa Tatti, Nuorten Akatemia

ISBN 978-952-13-7080-9 (pdf)

ISSN 2984-4215

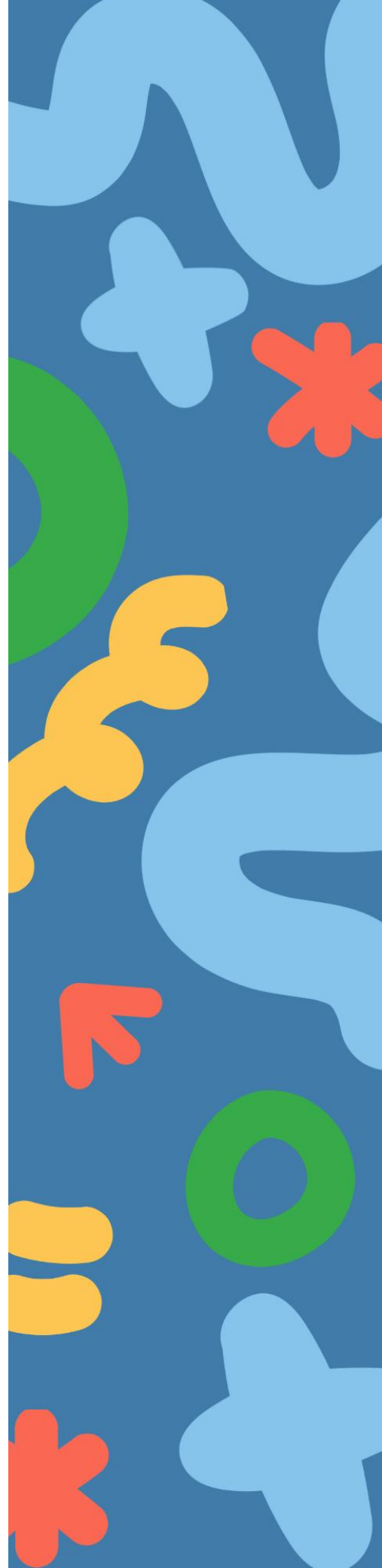
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio

www.osallisuudenkoordinaatio.fi

Lisätiedot julkaisusta: Elina Weckström, hankepäällikkö,

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio,

SOS-Lapsikylä, elina.weckstrom@sos-lapsikyla.fi



Johdanto

ESR+-rahoitus

Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) tukee EU:n työllisyys-, sosiaali-, koulutus- ja osaamispolitiikkojen toteuttamista ja näiden alojen rakenneuudistuksia. Ohjelmakauden 2021-2027 teemana on Uudistuva ja osaava Suomi. Rahoitusta kohdennetaan työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukeviin kehittämishankkeisiin.



**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tässä tilannekuvaraportissa tuodaan kootusti esiin valtakunnallisten erityis- tavoitteen 4.3 (yhdenvertaiseen osallisuuteen) alaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluja kehittävien ESR+ -hankkeiden rahoitus ja tausta- organisaatiot sekä alueellinen ja toimialakohtainen sijoittuminen. Teeman valmistelevina ministeriöinä toimivat opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö sekä välittävänä toimielimenä Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus.

Raportin tiedot on kerätty keväällä 2026 rahoitettaviksi valittujen hankke- kokonaisuuksien (N=9) hankesuunnitelmista. Viisi hankkeista keskittyy Harrastamisen Suomen mallin pilotoimiseen toisella asteella, ja neljässä hankkeessa tarjotaan taide- ja kulttuurivierailuja koulupäivän yhteydessä. Koonnissa on hyödynnetty Microsoft 365 Copilot -tekoälyä.



Yleiskuva hankkeista



9

**Valtakunnallisia hanke-
kokonaisuuksia on yhteensä 9.**

3+6

**Hankekokonaisuuksista kolme on
yhdessä toteuttajan hankkeita ja
kuusi ryhmähankkeita.**

30

Hanketoteuttajia on yhteensä 30.

Kaikki yhdeksän hankekokonaisuutta rahoitetaan opetus- ja kulttuuri-
ministeriön (OKM) myöntövaltuudesta.

Rahoitettavat hankkeet keskittyvät vahvistamaan lasten ja nuorten
osallisuutta, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia
harrastaa, osallistua kulttuuritoimintaan sekä löytää itseään kiinnostavia
vapaa-ajan sisältöjä.

Viiden hankkeen tavoitteena on kehittää ja pilotoida taide-, kulttuuri-,
liikunta- ja muiden alojen ohjatun vapaa-ajan harrastustoiminnan järjes-
tämistä nuorille toisella asteella. Toiminnan järjestämisessä hyödynnetään
Harrastamisen Suomen mallin hyviä käytäntöjä.

Neljässä hankkeessa tavoitteena on järjestää taide- ja kulttuuriesityksiä ja
-työpajoja 7-19-vuotiaille perusopetuksessa ja toisella asteella.



Yleiskuva hanketoimijoista

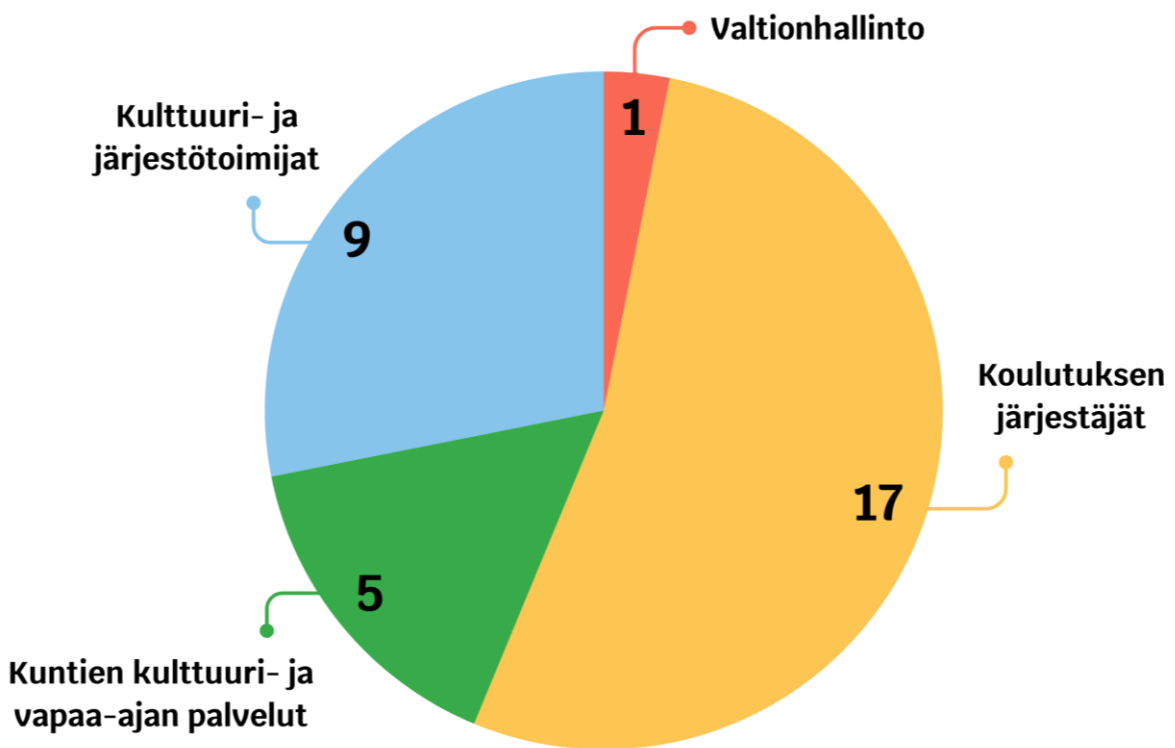
Hankkeet muodostavat monitoimijaisia verkostoja, jotka ulottuvat valtionhallinnosta kuntasektorille sekä perusopetukseen ja lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestäjiin. Lisäksi mukana on laaja joukko kolmannen sektorin toimijoita, mikä vahvistaa hankkeiden osaamispohjaa ja mahdollistaa monipuolisen yhteistyön eri toimintaympäristöissä.

Hankkeissa on vahva suomenruotsalaisten toimijoiden edustus. Mukana ovat esimerkiksi kaikki viisi suomenruotsalaista ammatillista oppilaitosta, ja ruotsinkieliset hankkeet kattavat maantieteellisesti laajasti koko ruotsinkielisen Suomen. Lisäksi yhdessä rahoitetussa hankkeessa huomioidaan kaikki kolme Suomessa puhuttua saamen kieltä, inarin-, pohjois- ja koltansaame. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat saamenkieliseen yhteisöön.

Suunnitelmien perusteella hankkeissa hyödynnetään laajaa valtakunnallista yhteistyöverkostoa, johon kuuluu kulttuuri- ja koulutusalan toimijoita, kuntia ja kaupunkeja sekä erilaisia asiantuntijaorganisaatioita eri puolilta Suomea. Yhteistyökumppaneina toimii muun muassa valtakunnallisesti merkittäviä elokuvafestivaaleja, oppilaitoksia, koulutuskuntayhtymiä, kuntia ja kaupunkeja sekä taidealan toimijoita. Yhteistyökumppanit osallistuvat kehittämistyöhön, toteutukseen ja tulosten levittämiseen.



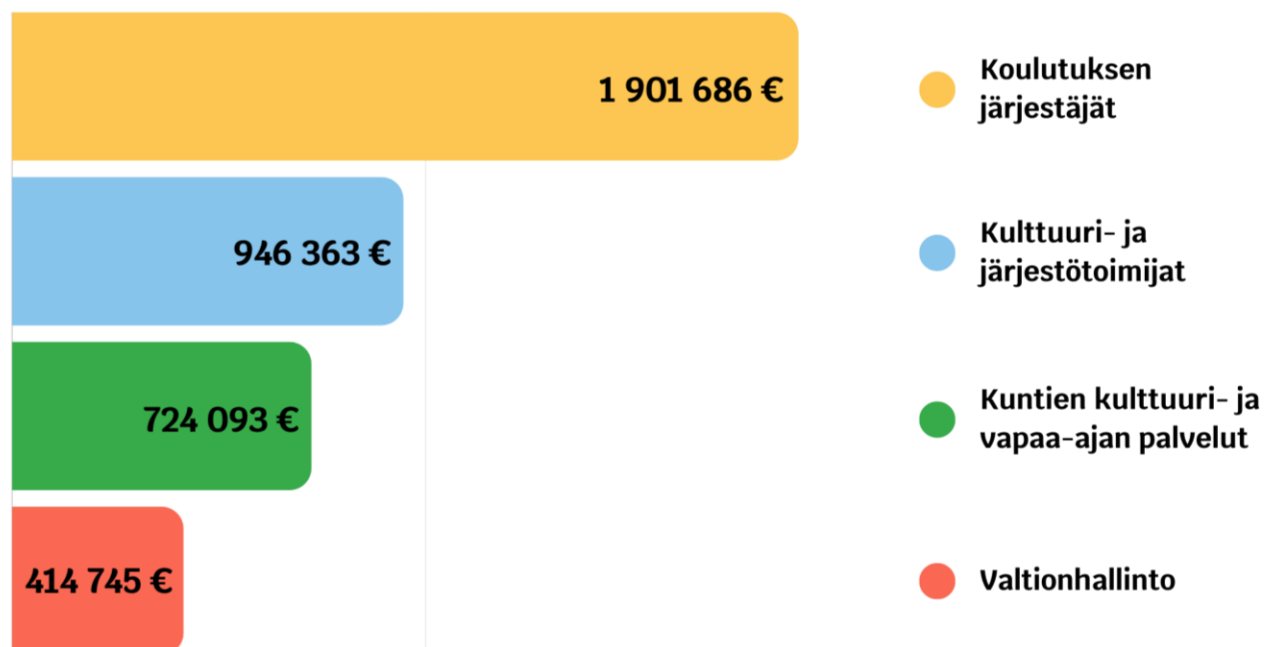
Hanketoimijat



Myönnetty rahoitus

Rahoitusta myönnettiin yhteensä 3 986 887 e.

Rahoitus jakautui seuraavalla tavalla eri toimialojen kesken:



Hankkeiden alueellinen sijoittuminen

Hankesuunnitelmien perusteella hankkeiden maantieteellinen kattavuus ulottuu käytännössä lähes koko Suomeen.

Valtaosassa hankkeista on tunnistettavissa joko hanke-toimijoita, pilottipaikkakuntia tai yhteistyöverkostoja eri puolilla maata. Hankesuunnitelmien perusteella Keski-Suomen maakunta on ainoa alue, jossa ei ole suoria hanketoimijoita tai pilottialueita. Useissa hankkeissa toiminta on kuitenkin määritelty valtakunnalliseksi, jolloin toimenpiteiden ja tuotettavien toimintamallien vaikutukset kohdistuvat lähtökohtaisesti koko Suomeen.

Ahvenanmaa ei hankkeissa näydy varsinaisena toteutusalueena, mutta se mainitaan etäopetukseen osallistuvien opiskelijoiden asuinalueena. Tämä viittaa siihen, että hankkeiden toiminta tavoittaa myös ahvenanmaalaisia osallistujia.

Kokonaisuutena hankkeet muodostavat maantieteellisesti laajan ja kattavan kokonaisuuden. Laaja maantieteellinen kattavuus mahdollistaa toimintamallien kehittämisen erilaisissa toimintaympäristöissä sekä niiden valtakunnallisen sovellettavuuden arvioinnin.



Kohderyhmät 1/2

Rahoitusta saaneissa hankkeissa varsinaiset kohderyhmät koostuvat pääasiassa oppilaitoksista, niiden henkilöstöstä sekä nuorten harrastus- sekä kulttuuri- ja taidetoimintaa järjestävistä organisaatioista. Hankkeissa rakennetaan uusia yhteistyömalleja oppilaitosten ja vapaa-ajan toimijoiden välille sekä kehitetään henkilöstön osaamista nuorten osallisuuden, harrastamisen, kulttuurikasvatuksen ja hyvinvoinnin tukemiseksi.

Välilliset kohderyhmät ovat laajoja ja sisältävät muun muassa oppilaitosten henkilöstön, sivistys- ja kulttuuripalvelut, kulttuuri- ja taidealan ammattilaiset, freelance-toimijat sekä kansalaisjärjestöt. Lisäksi välillisiä kohderyhmiä ovat oppilaiden ja opiskelijoiden perheet.

Hankkeiden vaikutukset ulottuvat myös laajemmin paikallisyhteisöihin, alueellisiin palvelujärjestelmiin sekä koulutus- ja kulttuurialan kehittämiseen.



Kohderyhmät 2/2

Hankkeiden lopullisina hyödynsaajina ovat 7-19 -vuotiaat lapset ja nuoret. Ryhmässä painottuvat toisella asteella opiskelevat nuoret, koska viisi hankkeista keskittyy Harrastamisen Suomen mallin pilotoimiseen toiselle asteelle. Taide- ja kulttuurihankkeissa mukana on myös perusopetuksen oppilaat.

Hankesuunnitelmien mukaan hankkeissa kiinnitetään erityistä huomiota nuoriin, jotka ovat vaarassa jäädä harrastus-, kulttuuri- tai vapaa-ajantoiminnan ulkopuolelle.

Hankkeissa pyritään tavoittamaan erityisesti

- nuoret, joilla ei ole harrastusta tai mielekästä vapaa-ajan toimintaa,
- sosioekonomisesti haastavissa olosuhteissa elävät lapset ja nuoret,
- maahanmuuttajataustaiset ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvat nuoret,
- syrjäisillä alueilla asuvat lapset ja nuoret,
- erityistä tukea tarvitsevat nuoret,
- nuoret, joilla on haasteita yhteisöön kiinnittymisessä, hyvinvoinnissa tai arjenhallinnassa sekä
- taide- ja kulttuuritoiminnassa aliedustetut ryhmät kuten pojat.



Rahoitetut hankkeet 1/2

Harrastamisen Suomen mallia toisella asteella kehittävät hankkeet

Harrastamisen Suomen malli 2.0 – Nuorilähtöinen osallisuus harrastustoiminnassa

PopUp ry

Luonnostaan harrastava opiskelija

Kuusamon kaupunki ja Kajaanin kaupunki

Harrastamisen Uusimaa

Helsingin kaupunki, Luksia (Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä) ja Careeria Oy

Hobby för alla i yrkesutbildningen – En väg mot välmående

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab, Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur, Axxell Utbildning Ab, Optima samkommun ja Folkhälsan Utbildning Ab

Osallistu ja innostu!

Suomen Diakoniaopisto – SDO Oy, Kirkkopalvelut ry, Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä, Hyria koulutus Oy, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia ja Koulutuskuntayhtymä Tavastia



Rahoitetut hankkeet 2/2

Taide- ja kulttuurivierailuja kehittävät hankkeet

Loistoluokka – Osallistava valotaide osana koulupäivää ja kaupunkitapahtumia

Hämeenlinnan kaupunki

KulturSnacks

Föreningen Luckan rf, Västnyländska kultursamfundet r.f., Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur, Kulttuurikattila ry, Sydkustens landskapsförbund rf ja DUNK – De Ungas Musikförbund i Svenskfinland rf

Huomisen yleisö – Valtakunnallinen lasten- ja nuortenelokuvahanke 2026–2028

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI)

Taide kutsuu – Kohti yhdenvertaisia ja saavutettavia kulttuurikasvatussuunnitelmia

Suomen lastenkulttuuriliitto ry, Helsingin kaupunki, Joensuun kaupunki, Oulun kaupunki, Kulttuuriosuuskunta Uulu ja Vantaan kaupunki





LASTEN, NUORTEN
JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN
KOORDINAATIO



Euroopan unionin
osarahoittama

Selvityksen toteuttanut **Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio** on ESR+-rahoitteinen hanke, joka tukee valtakunnallisia ja alueellisia hanketoimijoita osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon teemoissa.

Koordinaatio edistää hankkeiden vaikuttavuutta, hankkeiden välistä yhteistyötä sekä toimii linkkinä viranomaistyöhön, strategiseen työhön ja tutkimukseen kansallisesti ja kansainvälisesti.

Koordinaatio toteutetaan SOS-Lapsikylän, Nuorten Akatemian ja Opetushallituksen yhteistyönä.



SOS
LAPSIKYLÄ



NUORTEN
AKATEMIA



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN